

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 236/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽¹⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

(1) Európska únia by mala prijať komplexný súbor nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti pokrývajúcich celú škálu politík týkajúcich sa takejto činnosti, ktoré si vyžadujú osobitné pravidlá a postupy vykonávania. Ide o tieto nástroje na financovanie vonkajšej činnosti na obdobie rokov 2014 až 2020: nástroj financovania rozvojovej spolupráce (DCI) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 ⁽³⁾, európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 ⁽⁴⁾, nástroj európskeho susedstva (ENI) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 ⁽⁵⁾, nástroj na podporu stability a mieru ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 ⁽⁶⁾, nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 ⁽⁷⁾ a nástroj partnerstva pre spoluprácu

s tretími krajinami ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 ⁽⁸⁾ (ďalej spoločne len „nástroje“ a jednotlivo „nástroj“).

(2) Spoločné pravidlá a postupy by mali byť v súlade s finančnými pravidlami uplatniteľnými na všeobecný rozpočet Únie a ustanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ⁽⁹⁾, vrátane zodpovedajúcich pravidiel, ktoré Komisia ⁽¹⁰⁾ prijala na vykonávanie uvedeného nariadenia.

(3) Nástrojmi sa vo všeobecnosti zabezpečuje, aby opatrenia, ktoré sa majú financovať na ich základe, boli predmetom viacročného orientačného programovania vytvárajúceho rámec, v ktorom by sa mali prijímať finančné rozhodnutia v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a s postupmi ustanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽¹¹⁾.

(4) Finančné rozhodnutia by sa mali prijímať vo forme ročných alebo viacročných akčných programov a individuálnych opatrení, ak sa riadia plánovaním ustanoveným vo viacročnom orientačnom programovaní, vo forme osobitných opatrení, ak si to vyžadujú nepredvídané a riadne odôvodnené potreby alebo okolnosti, ako aj vo forme podporných opatrení. Podporné opatrenia sa môžu prijímať buď v rámci ročného alebo viacročného akčného programu, alebo mimo rámca orientačných programových dokumentov.

(5) Finančné rozhodnutia by mali ďalej obsahovať prílohu s opisom každého opatrenia a upresnením jeho cieľov, hlavných činností, očakávaných výsledkov, spôsobov vykonávania, rozpočtu a orientačného časového harmonogramu, akýchkoľvek podporných opatrení a mechanizmov na monitorovanie plnenia a mali by sa schváliť v súlade s postupmi ustanovenými v nariadení (EÚ) č. 182/2011.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12. 2012, s. 110.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014-2020 (pozri stranu 44 tohto úradného vestníka).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania pre demokraciu a ľudské práva vo svete (pozri stranu 85 tohto úradného vestníka).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (pozri stranu 27 tohto úradného vestníka).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (pozri stranu 11 tohto úradného vestníka).

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (pozri stranu 77 tohto úradného vestníka).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L 362, 31.12.2012, s. 1).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie. (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (6) Berúc do úvahy povahu týchto vykonávacích aktov z hľadiska programovania politiky alebo finančného vykonávania, a najmä ich rozpočtové dôsledky, mal by sa na ich prijímanie použiť postup preskúmania, a to s výnimkou individuálnych a osobitných opatrení v rámci nižšie uvedených vopred stanovených referenčných hodnôt. Komisia by však mala prijať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty, keď je to v riadne odôvodnených prípadoch vyžadujúcich si urýchlenú reakciu zo strany Únie nevyhnutné vzhľadom na mimoriadnu naliehavosť situácie. Európsky parlament by mal byť o nich náležite informovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
- (7) Pri vykonávaní nástrojov v prípade, keď sa riadenie operácie zverí finančnému sprostredkovateľovi, by rozhodnutie Komisie malo zahŕňať predovšetkým ustanovenia o rozdelení rizika, transparentnosti, odmeňovaní sprostredkovateľa zodpovedného za vykonávanie, o použití a opätovnom použití finančných prostriedkov a možných ziskov, ako aj o povinnosti vykazovať a o kontrolných mechanizmoch pri zohľadnení príslušných ustanovení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012.
- (8) Únia by sa mala usilovať o najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou nástrojov Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytváraním synergií medzi vonkajšími nástrojmi a ďalšími politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vypracovaných v rámci nástrojov a podľa potreby aj k použitiu finančných nástrojov s pákovým efektom.
- (9) Podľa článku 21 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) sa má činnosť Únie na medzinárodnej scéne riadiť zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozširovaní, a ktoré hodlá podporovať vo zvyšku sveta, ako sú demokracia, právny štát, univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.
- (10) V súlade so záväzkami, ktoré Únia prijala na 3. a 4. fóre na vysokej úrovni o účinnosti pomoci (Accra 2008 a Busan 2011), a v súlade s odporúčaním Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD-DAC) zrušiť viazanosť oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) pre najmenej rozvinuté krajiny a vysoko zadĺžené chudobné krajiny by Komisia mala
- v maximálnom rozsahu zrušiť viazanosť pomoci Únie vrátane pomoci určenej na inovačné mechanizmy financovania a podporiť účasť subjektov z partnerských krajín na postupoch verejného obstarávania.
- (11) V záujme zabezpečenia viditeľnosti pomoci Únie smerom k občanom prijímajúcich krajín a občanom Únie, by sa podľa potreby mala vhodnými prostriedkami zabezpečiť riadna a cieľená komunikácia a informovanosť.
- (12) Vonkajšou činnosťou Únie v rámci nástrojov by sa malo prispievať k jasným výsledkom (zahŕňajúcim vykonanú činnosť, jej prínosy a vplyv) v krajinách prijímajúcich vonkajšiu finančnú pomoc Únie. Ak je to možné a vhodné, mali by sa výsledky vonkajšej činnosti Únie a účinnosť konkrétneho nástroja monitorovať a posudzovať na základe vopred vymedzených, zrozumiteľných, transparentných, prípadne pre krajinu špecifických a meraateľných ukazovateľov.
- (13) Finančné záujmy Únie by sa mali chrániť prostredníctvom primeraných opatrení počas celého cyklu výdavkov vrátane prevencie, odhaľovania a vyšetrovania nezrovnalostí, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a prípadných sankcií. Uvedené opatrenia by sa mali vykonávať v súlade s platnými dohodami uzatvorenými s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami.
- (14) Je potrebné prijať ustanovenia pre spôsoby financovania, ochranu finančných záujmov Únie, pravidlá o štátnej príslušnosti a pôvode, hodnotenie opatrení, podávanie správ a preskúmanie a pre hodnotenie nástrojov.
- (15) Bez toho, aby boli dotknuté mechanizmy spolupráce vytvorené s organizáciami občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach v súlade s článkom 11 Zmluvy o EÚ, majú zainteresované strany v prijímajúcich krajinách vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy zohrávať v súvislosti s vonkajšou politikou Únie významnú úlohu. Počas procesu vykonávania, najmä počas prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia opatrení prijatých podľa tohto nariadenia, je dôležité riadnym spôsobom s nimi konzultovať, aby sa zabezpečilo, že v tomto procese budú hrať zmysluplnú úlohu a že sa náležite zohľadnia ich osobitosti.

- (16) V súlade s článkom 208, článkom 209 ods. 3 a článkom 212 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na základe podmienok stanovených v Štatúte Európskej investičnej banky (EIB), ako aj v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č.1080/2011⁽¹⁾ prispieva EIB k vykonávaniu opatrení nevyhnutných pre dosiahnutie cieľov rozvojovej politiky a ďalších vonkajších politík Únie a realizuje svoju činnosť zachovávajúc komplementárnosť s nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť. Mali by sa využiť príležitosti a skombinovať financovanie EIB s rozpočtovými zdrojmi Únie. S EIB sa podľa potreby konzultuje počas programovacieho procesu Únie.
- (17) Medzinárodné organizácie a rozvojové agentúry bežne spolupracujú s neziskovými organizáciami ako vykonávajúcimi partnermi a v riadne odôvodnených prípadoch ich môžu poveriť plnením takýchto rozpočtových úloh. Odchylné od článku 58 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 by sa v tomto nariadení mala ustanoviť možnosť poveriť plnením takýchto úloh neziskové organizácie za rovnakých podmienok, aké platia pre Komisiu.
- (18) S cieľom zvýšiť zodpovednosť partnerských krajín za ich rozvojové procesy a udržateľnosť vonkajšej pomoci v súlade s medzinárodnými záväzkami vzťahujúcimi sa na účinnosť pomoci, ktoré prijali Únia aj partnerské krajiny, Únia by mala, podľa potreby vzhľadom na povahu dotknutého opatrenia, podporovať využitie vlastných inštitúcií, systémov a postupov partnerských krajín.
- (19) V súlade s európskym konsenzom o rozvoji a programom pre účinnosť medzinárodnej pomoci a v zmysle uznesenia Európskeho parlamentu z 5. júla 2011 o budúcnosti rozpočtovej podpory pre rozvojové krajiny, oznámenia Komisie z 13. októbra 2011 „Zvyšovanie vplyvu rozvojovej politiky EÚ: program zmien“ a v zmysle záverov Rady zo 14. mája 2012 „Budúci prístup k rozpočtovej podpore EÚ pre tretie krajiny“ sa rozpočtová podpora má poskytovať účinne, a to s cieľom podporiť znižovanie chudoby a využívanie systémov krajiny, dosiahnuť, aby sa pomoc stala predvídateľnejšou, a posilniť zodpovednosť partnerských krajín za rozvojové politiky a reformy. Vyplácanie plánovaných rozpočtových tranží by sa malo podmieniť pokrokom, ktorý sa dosiahol pri realizácii cieľov schválených partnerskými krajinami. V krajinách, ktoré dostávajú tento typ finančnej pomoci, podporuje Únia rozvoj kapacít parlamentnej kontroly a auditu,
- zlepšovanie transparentnosti a prístupu verejnosti k informáciám.
- (20) Činnosť Únie zameranú na rozširovanie zásad demokracie a posilňovanie demokratizácie možno vykonávať okrem iného podporovaním organizácií občianskej spoločnosti a nezávislých organizácií, ktoré pôsobia v tejto oblasti, ako je napríklad Európska nadácia na podporu demokracie.
- (21) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (22) Je vhodné zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s dobou uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽²⁾. Z tohto dôvodu by sa toto nariadenie malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VYKONÁVANIE

Článok 1

Predmet úpravy a zásady

1. V tomto nariadení sa ustanovujú pravidlá a podmienky poskytovania finančnej pomoci Únie na opatrenia vrátane akčných programov a ďalších opatrení v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti na obdobie rokov 2014 až 2020: nástroj financovania rozvojovej spolupráce (DCI), európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR), nástroj európskeho susedstva (ENI), nástroj na podporu stability a mieru, nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) a nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (ďalej spoločne len „nástroje“ a jednotlivo „nástroj“).

Na účely tohto nariadenia pojem „krajiny“ zahŕňa územia a regióny.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1080/2011/EÚ z 25. októbra 2011, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka EÚ na pokrytie straty z úverov a zo záruk za úvery na projekty mimo Únie a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 633/2009/ES (Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2011, s. 1).

⁽²⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na vykonávanie opatrení financovania programu Erasmus+ v rámci nariadenia (EÚ) č. 233/2014, nariadenia (EÚ) č. 232/2014, nariadenia (EÚ) č. 231/2014 a nariadenia (EÚ) č. 234/2014. Uvedené opatrenia sa vykonávajú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013⁽¹⁾, na základe orientačných programových dokumentov uvedených v uplatniteľnom nástroji, pričom sa zabezpečí súlad s uvedenými nariadeniami.

3. Komisia zabezpečí, aby sa opatrenia vykonávali v súlade s cieľmi uplatniteľného nástroja a v súlade s účinnou ochranou finančných záujmov Únie. Finančná pomoc Únie poskytovaná na základe nástrojov má byť v súlade s pravidlami a postupmi ustanovenými v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012, ktoré predstavuje základný finančný a právny rámec pre ich vykonávanie.

4. Pri uplatňovaní tohto nariadenia používa Komisia čo najefektívnejšie a najúčinnnejšie spôsoby vykonávania. Ak je to s ohľadom na povahu opatrenia možné a vhodné, Komisia tiež uprednostňuje používanie čo najjednoduchších postupov.

5. Vzhľadom na odsek 4 Komisia pri uplatňovaní tohto nariadenia uprednostňuje využívanie systémov partnerských krajín, ak je to vzhľadom na povahu opatrenia možné a vhodné.

6. Únia vyvíja úsilie o podporu, rozvoj a konsolidáciu zásad demokracie, právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, na ktorých je založená, opierajúc sa podľa potreby o dialóg a spoluprácu s partnerskými krajinami a regiónmi. Únia uvedené zásady integruje do vykonávania nástrojov.

Článok 2

Prijímanie akčných programov, individuálnych opatrení a osobitných opatrení

1. Komisia v prípade potreby prijíma ročné akčné programy, ktoré sa zakladajú na orientačných programových dokumentoch uvedených v relevantnom nástroji. Komisia môže prijať aj viacročné akčné programy v súlade s článkom 6 ods. 3.

V akčných programoch sa pre každé opatrenie upresnia sledované ciele, očakávané výsledky a hlavné činnosti, spôsoby vykonávania, rozpočet a orientačný časový harmonogram, všetky súvisiace podporné opatrenia a mechanizmy na monitorovanie plnenia.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

V prípade potreby sa rozhodnutie o opatrení môže prijať ako individuálne opatrenie pred prijatím alebo po prijatí ročných alebo viacročných akčných programov.

V prípade nepredvídaných a náležite odôvodnených potrieb alebo okolností, ktoré nemôžu byť financované z vhodnejších zdrojov, môže Komisia prijať osobitné opatrenia, ktoré nie sú uvedené v orientačných programových dokumentoch, vrátane opatrení na uľahčenie prechodu od núdzovej pomoci k dlhodobým rozvojovým operáciám alebo opatrení na lepšiu prípravu ľudí na to, ako zvládať opakujúce sa krízy.

2. Akčné programy, individuálne opatrenia a osobitné opatrenia ustanovené v odseku 1 tohto článku sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3.

3. Postup uvedený v odseku 2 sa nevyžaduje pri:

- a) individuálnych opatreniach, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 5 miliónov EUR;
- b) osobitných opatreniach, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 10 miliónov EUR;
- c) technických zmenách akčných programov, individuálnych opatrení a osobitných opatrení. Technickými zmenami sú úpravy, ako napríklad:
  - i) predĺženia obdobia vykonávania;
  - ii) prerozdelenia finančných prostriedkov medzi opatrenia uvedené v ročnom alebo viacročnom akčnom programe; alebo
  - iii) zvýšenia alebo zníženia rozpočtu ročných alebo viacročných akčných programov, alebo individuálnych alebo osobitných opatrení o menej ako 20 % pôvodného rozpočtu a maximálne do výšky 10 miliónov EUR;

ak takéto zmeny podstatným spôsobom neovplyvnia ciele dotknutého opatrenia.

Opatrenia prijaté podľa tohto odseku sa do jedného mesiaca od ich prijatia oznámia Európskemu parlamentu a členským štátom prostredníctvom príslušného výboru uvedeného v článku 16.

4. Odseky 1, 2 a 3, ktoré sa týkajú akčných programov a individuálnych opatrení, sa nevzťahujú na cezhraničnú spoluprácu v rámci ENI.

5. V riadne odôvodnených mimoriadne naliehavých situáciách, ako sú krízy alebo bezprostredné ohrozenie demokracie, právneho štátu, ľudských práv alebo základných slobôd, môže Komisia prijať individuálne alebo osobitné opatrenia alebo zmeny existujúcich akčných programov a opatrení v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 4.

6. Na úrovni projektu sa v súlade s uplatniteľnými právnymi aktmi Únie vrátane smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ⁽¹⁾ a smernice Rady 85/337/EHS⁽²⁾ uskutoční primeraný environmentálny skrining, ako aj skrining vplyvu na zmenu klímy a biodiverzitu vrátane, ak je to vhodné, posúdenia vplyvu na životné prostredie (EIA) pri environmentálne citlivých projektoch, najmä v prípade novej významnej infraštruktúry. V prípade potreby sa pri vykonávaní odvetvových programov využijú strategické environmentálne posúdenia. Pri vypracovaní environmentálnych posúdení sa zaisťujú účasť zainteresovaných strán, ako aj prístup verejnosti k výsledkom takýchto posúdení.

7. Pri vypracúvaní a vykonávaní programov a projektov sa náležitým spôsobom zohľadnia kritériá vzťahujúce sa na prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 3

Podporné opatrenia

1. Z financovania Únie sa môžu hradiť výdavky na vykonávanie nástrojov a na dosahovanie ich cieľov vrátane administratívnej podpory súvisiacej s prípravou, následnými činnosťami, monitorovaním, auditom a hodnotiacimi činnosťami, ktoré sú priamo potrebné na ich vykonávanie, ako aj výdavky delegácií Únie na administratívnu podporu potrebnú na riadenie operácií financovaných v rámci týchto nástrojov.

2. Ak sa činnosti uvedené v písmenách a), b) a c) týkajú všeobecných cieľov uplatniteľného nástroja vykonávaného prostredníctvom opatrení, môžu sa z finančných prostriedkov Únie hradiť náklady na:

- štúdie, stretnutia, informácie, zvyšovanie informovanosti, odbornú prípravu, prípravu a výmenu získaných skúseností a najlepších postupov, publikačnú činnosť a akékoľvek ďalšie výdavky na administratívnu alebo technickú pomoc potrebnú na riadenie opatrení;
- výskumné činnosti a štúdie relevantných záležitostí a šírenie ich výsledkov;
- výdavky týkajúce sa realizácie informačných a komunikačných opatrení vrátane vývoja komunikačných stratégií a informovania o politických prioritách Únie navonok.

3. Podporné opatrenia sa môžu financovať nad rámec orientačných programových dokumentov. Komisia v prípade potreby prijíma podporné opatrenia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3.

(1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

(2) Smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, 5.7.1985, s. 40).

Postup preskúmania sa neuplatňuje pri prijímaní podporných opatrení, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 10 miliónov EUR.

Podporné opatrenia, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 10 miliónov EUR, sa Európskemu parlamentu a členským štátom oznámia prostredníctvom príslušného výboru uvedeného v článku 16 do jedného mesiaca od ich prijatia.

HLAVA II

USTANOVENIA O SPÔSOBOCH FINANCOVANIA

Článok 4

Všeobecné finančné ustanovenia

1. Finančná pomoc Únie sa môže poskytnúť prostredníctvom typov financovania podľa nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, a to najmä prostredníctvom:

- grantov;
- zmlúv verejného obstarávania na poskytovanie služieb, dodávok alebo prác;
- všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory;
- príspevkov do trustových fondov zriadených Komisiou v súlade s článkom 187 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012;
- finančných nástrojov, akými sú úvery, záruky, vlastný kapitál alebo kvázi vlastné imanie, investície alebo účasti, a finančných nástrojov s rozdelením rizika, ak je to možné pod vedením EIB v súlade s jej mandátom pre vonkajšiu činnosť a podľa rozhodnutia č. 1080/2011/EÚ, viacstrannej európskej finančnej inštitúcie, akou je napr. Európska banka pre obnovu a rozvoj, alebo dvojstrannej európskej finančnej inštitúcie, napr. dvojstranných rozvojových bánk, prípadne aj v spojení s dodatočnými grantmi z iných zdrojov.

2. Všeobecná alebo odvetvová rozpočtová podpora uvedená v odseku 1 písm. c) je založená na vzájomnej zodpovednosti a spoločných záväzkoch voči univerzálnym hodnotám a zameriava sa na posilňovanie zmluvných partnerstiev medzi Úniou a partnerskými krajinami s cieľom presadzovať demokraciu, ľudské práva a právny štát, podporovať udržateľný a inkluzívny hospodársky rast a odstraňovať chudobu.

Každé rozhodnutie o poskytnutí všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory je založené na politikách rozpočtovej podpory, ktoré Únia schválila, na jednoznačnom súbore kritérií oprávnenosti a dôkladnom posúdení rizík a prínosov.

Jedným z kľúčových faktorov uvedeného rozhodnutia je posúdenie záväzkov, dosahovaných výsledkov a pokroku partnerských krajín, pokiaľ ide o demokraciu, ľudské práva a právny štát. Všeobecná alebo odvetvová rozpočtová podpora sa diferencuje takým spôsobom, aby sa lepšie reagovalo na politické, hospodárske a sociálne okolnosti v partnerskej krajine, pričom sa zohľadňujú situácie nestability.

Pri poskytovaní všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory Komisia v súlade s článkom 186 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 jasne vymedzí a monitoruje jej podmienky a podporuje rozvoj kapacít parlamentnej kontroly a auditu a zlepšovanie transparentnosti a prístupu verejnosti k informáciám. Úhrada všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory je podmienená uspokojivým pokrokom uskutočneným pri dosahovaní cieľov dohodnutých s partnerskou krajinou.

3. Každý subjekt poverený vykonávaním finančných nástrojov uvedených v odseku 1 písm. e) musí spĺňať požiadavky nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a dodržiavať ciele, normy a politiky Únie, ako aj najlepšie postupy, pokiaľ ide o používanie a vykazovanie finančných prostriedkov Únie.

Uvedené finančné nástroje sa môžu na účely vykonávania a vykazovania zoskupovať do facilit.

Finančná pomoc Únie sa môže poskytovať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012 aj prostredníctvom príspevkov do medzinárodných, regionálnych alebo národných fondov, ako sú napr. fondy zriadené alebo spravované EIB, členskými štátmi, partnerskými krajinami a regiónmi alebo medzinárodnými organizáciami, s cieľom pritiahnúť spoločné financovanie od viacerých darcov, alebo do fondov zriadených jedným alebo viacerými darcami na účely spoločného vykonávania projektov.

4. Podľa potreby sa podporuje recipročný prístup finančných inštitúcií Únie k finančným nástrojom zriadeným inými organizáciami.

5. Komisia pri poskytovaní finančnej pomoci Únie, ako sa uvádza v odseku 1, prijme podľa potreby všetky opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie viditeľnosti finančnej podpory Únie. Môžu zahŕňať opatrenia, ktorými sa príjemcom finančných prostriedkov Únie ukladá povinnosť zabezpečiť viditeľnosť tejto podpory, a to s výnimkou riadne odôvodnených prípadov. Komisia je zodpovedná za monitorovanie dodržiavania uvedených záväzkov zo strany príjemcov.

6. Všetky príjmy vytvorené finančným nástrojom sa pripíšu príslušnému nástroju ako vnútorné pripísané príjmy. Komisia každých päť rokov preskúma prínos existujúcich finančných nástrojov z hľadiska dosahovania cieľov Únie a ich efektívnosť.

7. Finančnú pomoc Únie vykonáva Komisia, ako sa ustanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012, priamo prostredníctvom útvarov Komisie, delegácií Únie a výkonných agentúr, prostredníctvom zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi, alebo nepriamo prostredníctvom zverenia úloh súvisiacich s plnením rozpočtu subjektom uvedeným v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012. Uvedené subjekty zabezpečujú súlad

s vonkajšou politikou Únie a môžu zveriť úlohy plnenia rozpočtu iným subjektom za podmienok, ktoré sú rovnocenné podmienkam, ktoré sa vzťahujú na Komisiu.

Svoje povinnosti podľa článku 60 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 si plnia každoročne. Auditorské stanovisko, ak sa požaduje, sa predkladá v lehote jedného mesiaca od predloženia výkazu a vyhlásenia o hospodárení a Komisia ho zohľadňuje pri potvrdení vierohodnosti.

Medzinárodné organizácie uvedené v článku 58 ods. 1 písm. c) bode ii) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a subjekty členských štátov uvedené v článku 58 ods. 1 písm. c) bodoch v) a vi) uvedeného nariadenia, ktoré boli poverené Komisiou, môžu úlohami plnenia rozpočtu taktiež poveriť neziskové organizácie, ktoré majú primeranú prevádzkovú a finančnú kapacitu, a to za rovnakých podmienok, ako sú podmienky uplatňované na Komisiu.

Subjekty, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 60 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, sa považujú za subjekty spĺňajúce kritériá výberu uvedené v článku 139 uvedeného nariadenia.

8. Typy financovania uvedené v odseku 1 tohto článku a v článku 6 ods. 1 a spôsoby vykonávania uvedené v odseku 3 tohto článku sa zvolia na základe ich schopnosti splniť konkrétne ciele opatrení a dosahovať výsledky, berúc do úvahy predovšetkým náklady na kontroly, administratívne zataženie a očakávané riziko nesúladu. V prípade grantov to zahŕňa posúdenie využitia jednorazových platieb, paušálnych platieb a stupnic jednotkových nákladov.

9. Opatrenia financované v rámci nástrojov sa môžu vykonávať prostredníctvom paralelného alebo spoločného spolufinancovania.

V prípade paralelného spolufinancovania sa opatrenie rozdelí na niekoľko jasne identifikovateľných zložiek, z ktorých každú financujú iní partneri zabezpečujúci spolufinancovanie spôsobom, pri ktorom je vždy možné identifikovať konečné využitie finančných prostriedkov.

V prípade spoločného spolufinancovania sa celkové náklady na opatrenie rozdeľujú medzi partnerov, ktorí poskytujú spolufinancovanie, pričom zdroje sa spoja tak, že pri žiadnej činnosti vykonávanej v rámci opatrenia už nie je možné určiť zdroj finančných prostriedkov. V takomto prípade je zverejňovanie informácií o grantoch a verejných zákazkách ex post, ako je stanovené v článku 35 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, v súlade s prípadnými pravidlami, ktorými sa riadi poverený subjekt.

10. Ak sa využije niektorý z typov financovania uvedených v odseku 1 tohto článku alebo v článku 6 ods. 1 môže mať spolupráca medzi Úniou a jej partnermi okrem iného formu:

- a) trojstranných dojednaní, pomocou ktorých Únia koordinuje svoju pomoc partnerskej krajine alebo regiónu s tretími krajinami;
- b) opatrení administratívnej spolupráce, ako sú dvojstranné partnerstvá medzi verejnými inštitúciami, miestnymi orgánmi verejnej správy, vnútroštátnymi verejnými orgánmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi členského štátu poverenými plnením úloh vo verejnom záujme a inštitúciami, orgánmi a subjektmi v partnerskej krajine alebo regiónu, ako aj opatrení spolupráce za účasti expertov z verejného sektora vyslaných z členských štátov a ich regionálnych a miestnych orgánov verejnej správy;
- c) príspevkov na nevyhnutné náklady na zriadenie a správu verejno-súkromného partnerstva;
- d) podporných programov odvetvovej politiky, prostredníctvom ktorých Únia poskytuje podporu odvetvovému programu partnerskej krajiny;
- e) príspevkov na náklady súvisiace s účasťou krajín v programoch a agentúrach Únie v prípade ENI a IPA II;
- f) dotácií na úrokové sadzby;
- g) financovania prostredníctvom grantov udelených agentúram Únie.

11. Komisia pri spolupráci so zainteresovanými stranami v prijímajúcich krajinách vymedzuje spôsoby financovania, typ príspevku, spôsoby udelenia príspevku a administratívne postupy pre správu grantov tak, že zohľadňuje osobitosti týchto zainteresovaných strán vrátane potrieb a kontextu, a to s cieľom obsiahnuť čo najširšiu škálu takýchto zainteresovaných strán a čo najlepšie reagovať na ich situáciu. Osobitné spôsoby sa podporia v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012, ako sú napríklad dohody o partnerstve, povolenia na udeľovanie čiastkových grantov, priame udeľovanie alebo výzvy na návrhy s obmedzenou oprávnenosťou alebo jednorazové platby.

12. Únia pri realizácii podpory v prechodnom období a reformami v partnerských krajinách podľa potreby vychádza zo skúseností členských štátov a získaných poznatkov.

Článok 5

Dane, clá a poplatky

Pomoc Únie nemá viesť k výberu osobitných daní, ciel alebo poplatkov, ani takýto výber aktivovať.

V prípade potreby sa s tretími krajinami dohodnú osobitné ustanovenia na oslobodenie opatrení, ktorými sa vykonáva finančná pomoc Únie, od daní, ciel a iných daňových poplatkov. Uloženie týchto daní, ciel a poplatkov je inak možné za podmienok ustanovených v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012.

Článok 6

Osobitné finančné ustanovenia

1. Okrem typov financovania uvedených v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia sa finančná pomoc Únie v rámci ďalej uvedených nástrojov môže poskytnúť v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012 aj prostredníctvom týchto typov financovania:

- a) v rámci DCI a ENI prostredníctvom odpustenia dlhov v rámci medzinárodne schválených programov znižovania zadlženosti;
- b) v rámci DCI a nástroja na podporu stability a mieru vo výnimočných prípadoch prostredníctvom odvetvových a všeobecných programov dovozu, ktoré môžu mať podobu:
  - i) odvetvových programov dovozu v naturáliách;
  - ii) odvetvových programov dovozu, ktoré poskytujú devízové prostriedky na financovanie dovozu pre dané odvetvie; alebo
  - iii) všeobecných programov dovozu, ktoré poskytujú devízové prostriedky na financovanie všeobecného dovozu širokej škály výrobkov;
- c) v rámci EIDHR prostredníctvom priameho udeľovania:
  - i) grantov s nízkou hodnotou obhajcom ľudských práv na financovanie naliehavých ochranných opatrení, a to bez potreby spolufinancovania, ak je to vhodné;
  - ii) grantov na financovanie opatrení v najťažších podmienkach alebo v situáciách uvedených v článku 2 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 235/2014, kde by uverejnenie výzvy na prekladanie návrhov nebolo primerané, a to bez potreby spolufinancovania, ak je to vhodné. Takéto granty nesmú presiahnuť 1 000 000 EUR a trvajú najviac 18 mesiacov, pričom toto obdobie môže byť predĺžené o ďalších 12 mesiacov v prípade objektívnych a nepredvídaných prekážok v ich vykonávaní;
  - iii) grantov pre Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva ako aj Európske medziuniverzitné centrum pre ľudské práva a demokratizáciu, ktoré zabezpečuje európsky magisterský program v oblasti ľudských práv a demokratizácie a štipendijný program EÚ a OSN a pre jeho sieť univerzít zabezpečujúcich postgraduálne štúdium v oblasti ľudských práv vrátane štipendií pre študentov a obhajcov ľudských práv z tretích krajín.

2. Programy cezhraničnej spolupráce sa v rámci ENI a IPA II vykonávajú najmä prostredníctvom zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi alebo nepriameho hospodárenia s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami. Podrobné pravidlá sa ustanovia vo vykonávacích aktoch prijatých na základe nariadenia (EÚ) č. 232/2014 a nariadenia (EÚ) č. 231/2014.

3. Komisia môže prijať viacročné akčné programy:
- a) na obdobie kratšie ako tri roky v prípade opakujúcich sa opatrení;
  - b) na obdobie kratšie ako sedem rokov v rámci IPA II.

Viacročné záväzky obsahujú ustanovenia uvádzajúce, že okrem záväzkov pre počiatočný rok obdobia, na ktoré sa prijali, majú tieto záväzky len orientačný charakter a závisia od budúcich ročných rozpočtov Únie.

4. V prípade opatrení v rámci ENI a IPA II, ktoré trvajú dlhšie ako jeden rok, sa rozpočtové záväzky na niekoľko rokov môžu rozdeliť na ročné splátky.

Komisia v takýchto prípadoch, pokiaľ sa v uplatniteľných pravidlách neustanovuje inak, automaticky zruší viazanosť akejkoľvek časti rozpočtového záväzku prijatého v súvislosti s programom, ktorá sa do 31. decembra piateho roku nasledujúceho po roku prijatia rozpočtového záväzku nepoužila ako zálohová alebo priebežná platba alebo v prípade ktorej poverený subjekt nepredložil certifikovaný výkaz výdavkov alebo žiadosť o platbu.

5. Pravidlá riadenia cezhraničnej spolupráce, ktoré sa uplatňujú v rámci IPA II pri zdieľanom hospodárení s členskými štátmi, sú v súlade s pravidlami, ktoré sa uvádzajú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 ⁽¹⁾ a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 ⁽²⁾.

Článok 7

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Komisia prijme vhodné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa pri vykonávaní opatrení financovaných podľa tohto nariadenia chránili finančné záujmy Únie uplatňovaním preventívnych opatrení na zamedzenie podvodom, korupcií a iným protiprávnym činnostiam, účinnými kontrolami a pri odhalení nezrovnalostí vymáhaním alebo v prípade potreby spätným získaním neoprávnene vyplatených súm a prípadne aj uplatňovaním účinných, primeraných a odrádzajúcich administratívnych a finančných sankcií.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach pre podporu čerpanú z Európskeho fondu regionálneho rozvoja na účely dosiahnutia cieľa európskej územnej spolupráce (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259).

2. Komisia alebo jej zástupcovia a Dvor audítorov majú právomoc vykonávať audit alebo – v prípade medzinárodných organizácií – právomoc vykonávať overovanie v súlade s dohodami, ktoré boli s nimi uzatvorené, na základe dokumentov a na mieste u všetkých prijímateľov grantov, dodávateľov a subdodávateľov, ktorým sa podľa tohto nariadenia poskytli finančné prostriedky Únie.

3. Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môže vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste v súlade s ustanoveniami a postupmi stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ⁽³⁾ a v nariadení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽⁴⁾, aby sa zistilo, či v súvislosti s dohodou alebo rozhodnutím o grante alebo zmluvou financovanou v rámci tohto nariadenia nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie.

4. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1, 2 a 3, dohody o spolupráci s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, zmluvy, dohody o grante a rozhodnutia o grante, ktoré vyplývajú z vykonávania tohto nariadenia, obsahujú ustanovenia, ktorými sa Komisia, Dvor audítorov a OLAF výslovne splnomocňujú vykonávať takéto audity, kontroly a inšpekcie na mieste, a to v súlade s ich príslušnými právomocami.

HLAVA III

PRAVIDLÁ O ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI A PÔVODE NA ÚČELY VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA A POSTUPOV UDEĽOVANIA GRANTOV A OSTATNÝCH POSTUPOV ZADÁVANIA ZÁKAZIEK

Článok 8

Spoločné pravidlá

1. Účasť na zadávaní verejných zákaziek a grantov a ostatných postupov zadávania zákaziek na opatrenia financované podľa tohto nariadenia v prospech tretích strán je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi oprávnenej krajiny, a pre všetky právnické osoby, ktoré majú skutočné sídlo v oprávnenej krajine, ako sa vymedzuje pre daný uplatniteľný nástroj podľa tejto hlavy, ako aj pre medzinárodné organizácie.

Právnické osoby môžu zahŕňať organizácie občianskej spoločnosti, ako sú napríklad mimovládne neziskové organizácie a nezávislé politické nadácie, organizácie založené na princípe spoločnosti a súkromné neziskové agentúry, inštitúcie a organizácie a ich siete na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

2. V prípade opatrení spoločne spolufinancovaných s partnerom alebo iným darcom alebo vykonávaných prostredníctvom členského štátu zdieľaným hospodárením alebo prostredníctvom trustového fondu Únie zriadeného Komisiou, krajiny, ktoré sú oprávnenými krajinami podľa pravidiel tohto partnera, iného darcu alebo členského štátu, alebo určené v akte, ktorým sa zriaďuje trustový fond Únie, sú tiež oprávnené.

V prípade opatrení vykonávaných prostredníctvom jedného z orgánov poverených nepriamym hospodárením v rámci kategórie uvedenej v článku 58 ods. 1 písm. c) bodoch ii) až viii) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 sú krajiny, ktoré sú oprávnené podľa pravidiel dotknutého orgánu, tiež oprávnené.

3. V prípade opatrení financovaných z jedného z nástrojov a okrem toho z ďalšieho nástroja Únie v oblasti vonkajšej činnosti vrátane Európskeho rozvojového fondu sa na účely daného opatrenia považujú za oprávnené aj krajiny, ktoré sa stanovujú v ktoromkoľvek z týchto opatrení.

V prípade opatrení globálnej, regionálnej alebo cezhraničnej povahy financovaných z jedného z nástrojov, sa krajiny, územia a regióny zahrnuté do opatrenia môžu považovať za oprávnené na účely daného opatrenia.

4. Všetky dodávky zakúpené na základe zmluvy o verejnom obstarávaní alebo dohody o grante financované podľa tohto nariadenia pochádzajú z oprávnenej krajiny. Môžu však pochádzať z ktorejkoľvek inej krajiny, ak suma dodávok, ktoré sa majú zakúpiť, nie je vyššia ako referenčná hodnota, ktorá sa použije pri súťažnom rokovacom konaní. Na účely tohto nariadenia sa pojem „pôvod“ vymedzuje v článkoch 23 a 24 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92⁽¹⁾ a v ďalších legislatívnych aktoch Únie upravujúcich nepreferenčný pôvod.

5. Pravidlá uvedené v tejto hlave sa neuplatňujú na fyzické osoby, ktoré sú zamestnané oprávnenými dodávateľmi, prípadne subdodávateľmi, alebo ktoré majú s nimi zákonne uzavreté iné zmluvy, a nepredstavujú pre takéto fyzické osoby obmedzenia v súvislosti so štátnou príslušnosťou.

6. S cieľom podporiť miestne kapacity, trhy a nákupy sa uprednostnia miestni a regionálni dodávateľia v prípade, keď sa v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ustanovuje zadávanie zákaziek na základe jedinej ponuky. Vo všetkých ostatných prípadoch sa podporuje účasť miestnych a regionálnych dodávateľov v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedeného nariadenia.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 19.12.1992, s. 1).

7. Oprávnenosť, ako sa vymedzuje v tejto hlave, sa môže obmedziť, pokiaľ ide o štátnu príslušnosť, zemepisnú polohu alebo povahu žiadateľov, ak sa takéto obmedzenia vyžadujú z dôvodu osobitnej povahy a cieľov opatrenia a ak sú nevyhnutné na účely jej efektívneho vykonávania. Takéto obmedzenia sa môžu uplatniť najmä na účasť na postupoch verejného obstarávania v prípadoch opatrení cezhraničnej spolupráce.

8. Fyzické a právnické osoby, ktorým boli udelené zákazky, dodržiavajú príslušné právne predpisy v oblasti životného prostredia vrátane mnohostranných dohôd v oblasti životného prostredia, ako aj medzinárodne dohodnuté základné pracovné normy⁽²⁾.

Článok 9

Oprávnenosť v rámci DCI, ENI a nástroja partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami

1. Oprávnenými na financovanie v rámci DCI, ENI a nástroja partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami sú uchádzači, žiadatelia a záujemcovia z týchto krajín:

- a) členské štáty, prijímatelia uvedení v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 231/2014 a zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore;
- b) v prípade ENI, partnerské krajiny, na ktoré sa vzťahuje ENI, a Ruská federácia, keď sa príslušný postup uskutočňuje v rámci programov spolupráce medzi viacerými krajinami a v rámci programov cezhraničnej spolupráce, na ktorých sa Ruská federácia zúčastňuje;
- c) rozvojové krajiny a územia, ktoré sú zahrnuté do zoznamu príjemcov ODA uverejneného výborom OECD-DAC (ďalej len „príjemcovia ODA“) a ktoré nie sú členmi skupiny G-20, a zámorské krajiny a územia, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie Rady 2001/822/ES⁽³⁾;
- d) rozvojové krajiny, ktoré sú zahrnuté do zoznamu príjemcov ODA a ktoré sú členmi skupiny G-20, a iné krajiny a územia, ak sú prijímateľmi opatrení financovaných Úniou v rámci nástrojov, na ktoré sa vzťahuje tento článok;

⁽²⁾ Základné pracovné normy Medzinárodnej organizácie práce (ILO), dohovy o slobode združovania a kolektívnom vyjednávaní, odstránení nútenej a povinnej práce, odstránení diskriminácie v zamestnaní a povolani a o zrušení detskej práce.

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2001/822/ES z 27. novembra 2001 o pridružení zámorských krajín a území k Európskemu spoločenstvu („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. ES L 314, 30.11.2001, s. 1).

e) krajiny, ktorým Komisia umožnila recipročný prístup k vonkajšej pomoci. Recipročný prístup sa môže udeliť na obmedzené obdobie v trvaní aspoň jedného roka vždy, keď krajina zabezpečí oprávnenosť za rovnakých podmienok pre subjekty z Únie a z krajín oprávnených v rámci nástrojov, na ktoré sa vzťahuje tento článok. Komisia rozhodne o recipročnom prístupe a o jeho trvaní v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 16 ods. 2 a po konzultácii s dotknutou prijímajúcou krajinou alebo krajinami; a

f) členské krajiny OECD v prípade zmlúv vykonávaných v niektorej z najmenej rozvinutých krajín alebo vysoko zadlžených chudobných krajín, ktoré sú zahrnuté do zoznamu príjemcov ODA.

2. Komisia môže považovať za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín alebo dodávky neoprávneného pôvodu v prípade:

a) krajín, ktoré majú tradičné hospodárske, obchodné alebo geografické väzby so susednou prijímajúcou krajinou;

b) naliehavosti alebo nedostupnosti výrobkov a služieb na trhoch dotknutých krajín alebo v iných riadne odôvodnených prípadoch, keď by uplatňovanie pravidiel oprávnenosti spôsobilo, že realizácia projektu, programu alebo opatrenia by bola nemožná alebo nadmerne náročná.

3. V prípade opatrení vykonávaných v rámci zdieľaného hospodárenia môže príslušný členský štát, na ktorý Komisia delegovala úlohy spojené s vykonávaním, považovať v mene Komisie za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín v zmysle odseku 2 tohto článku alebo tovar neoprávneného pôvodu v zmysle článku 8 ods. 4.

Článok 10

Oprávnenosť v rámci IPA II

1. Oprávnenými na financovanie v rámci IPA II sú uchádzači, žiadatelia a záujemcovia z týchto krajín:

a) členské štáty, prijímatelia uvedení v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 231/2014, zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore a partnerské krajiny, na ktoré sa vzťahuje nástroj ENI, a

b) krajiny, ktorým Komisia umožnila recipročný prístup k vonkajšej pomoci za podmienok uvedených v článku 9 ods. 1 písm. e).

2. Komisia môže považovať za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín alebo tovar neoprávneného pôvodu, a to v prípadoch týkajúcich sa naliehavosti alebo nedostupnosti výrobkov a služieb na trhoch dotknutých krajín alebo v iných riadne odôvodnených prípadoch, keď by uplatňovanie pravidiel oprávnenosti spôsobilo, že realizácia projektu, programu alebo opatrenia by bola nemožná alebo nadmerne náročná.

3. V prípade opatrení vykonávaných v rámci zdieľaného hospodárenia môže príslušný členský štát, na ktorý Komisia delegovala úlohy spojené s vykonávaním, považovať v mene Komisie za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín v zmysle odseku 2 tohto článku alebo tovar neoprávneného pôvodu v zmysle článku 8 ods. 4.

Článok 11

Oprávnenosť v rámci EIDHR a nástroja na podporu stability a mieru

1. Bez toho, aby boli dotknuté obmedzenia vyplývajúce z povahy a cieľov opatrení, ako sa ustanovuje v článku 8 ods. 7, je účasť na zadávaní verejných zákaziek alebo na udeľovaní grantov, ako aj pri náboře expertov v rámci EIDHR a nástroja na podporu stability a mieru otvorená bez obmedzenia.

2. Oprávnenými na financovanie v rámci EIDHR v súlade s článkom 4 ods. 1, 2 a 3 a článkom 6 ods. 1 písm. c) sú tieto orgány a aktéri:

a) organizácie občianskej spoločnosti vrátane mimovládnych neziskových organizácií a nezávislých politických nadácií, organizácie založené na princípe spoločenstva a súkromné neziskové agentúry, inštitúcie a organizácie a ich siete na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;

b) verejné neziskové agentúry, inštitúcie a organizácie a ich siete na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;

c) národné, regionálne a medzinárodné parlamentné orgány, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov EIDHR a ak sa navrhované opatrenie nemôže financovať v rámci iného nástroja;

d) medzinárodné a regionálne medzivládne organizácie;

e) fyzické osoby, subjekty, ktoré nemajú právnu subjektivitu, a vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch aj iné orgány alebo aktéri nešpecifikovaní v tomto odseku, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov EIDHR.

Článok 12

Monitorovanie a hodnotenie opatrení

1. Komisia pravidelne monitoruje svoje opatrenia a skúma pokrok pri dosahovaní očakávaných výsledkov zahŕňajúcich vykonanú činnosť a jej prínosy. Komisia okrem toho vyhodnotí vplyv a účinnosť svojich odvetvových politík a opatrení, ako aj účinnosť programovania, prípadne aj prostredníctvom nezávislých externých hodnotení. Náležite sa zohľadňujú návrhy Európskeho parlamentu alebo Rady na nezávislé vonkajšie hodnotenie. Hodnotenia sa zakladajú na zásadách osvedčených postupov OECD-DAC s cieľom zistiť – podľa potreby aj pri zohľadnení rodovej rovnosti – či sa dosiahli osobitné ciele, a navrhnúť odporúčania s cieľom zlepšiť budúce operácie. Tieto hodnotenia sa vykonávajú na základe vopred vymedzených, zrozumiteľných, transparentných, prípadne pre krajinu špecifických a merateľných ukazovateľov.

2. Komisia prostredníctvom príslušného výboru uvedeného v článku 16 zasiela svoje hodnotiace správy Európskemu parlamentu, Rade a členským štátom. Na žiadosť členského štátu môže osobitné hodnotenia prerokovať tento výbor. Výsledky sa premietnu do koncepcie programu a pridelenia zdrojov.

3. Komisia zapája do fázy hodnotenia pomoci Únie poskytnutej podľa tohto nariadenia v primeranom rozsahu všetky príslušné zainteresované strany a v prípade potreby sa môže snažiť o vypracovanie spoločných hodnotení s členskými štátmi a rozvojovými partnermi.

4. V správe uvedenej v článku 13 sa zohľadňujú hlavné získané poznatky a nadväzujúce kroky na odporúčania hodnotení vykonaných v predchádzajúcich rokoch.

HLAVA IV

ĎALŠIE SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Výročná správa

1. Komisia preskúma pokrok dosiahnutý pri vykonávaní opatrení vonkajšej finančnej pomoci Únie a od roku 2015 predkladá Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o dosiahnutých cieľoch každého nariadenia prostredníctvom ukazovateľov merajúcich dosiahnuté výsledky a účinnosť príslušného nástroja. Uvedenú správu predloží aj Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

2. Výročná správa obsahuje informácie týkajúce sa predchádzajúceho roka o financovaných opatreniach, výsledkoch monitorovania a hodnotenia, účasti príslušných partnerov a o plnení rozpočtových záväzkov a platobných rozpočtových prostriedkov rozdelených podľa jednotlivých krajín, regiónov a oblastí spolupráce. Posúdia sa v nej výsledky finančnej pomoci Únie použitím pokiaľ možno osobitných a merateľných ukazovateľov jej úlohy pri plnení cieľov týchto nástrojov. V prípade rozvojovej spolupráce sa v správe posúdi, ak je to možné a vhodné, aj dodržiavanie zásad účinnosti pomoci, a to aj pokiaľ ide o inovačné finančné nástroje.

3. Výročná správa vypracovaná v roku 2021 bude obsahovať konsolidované informácie z výročných správ týkajúcich sa rokov 2014 až 2020 o každom financovaní vykonanom na základe tohto nariadenia vrátane vonkajších pripísaných príjmov a príspevkov do trustových fondov a poskytne rozdelenie výdavkov podľa prijímajúcich krajín, využitia finančných nástrojov, záväzkov a platieb.

Článok 14

Výdavky na opatrenia v oblasti klímy a biodiverzitu

Ročný odhad celkových výdavkov na opatrenia v oblasti klímy a biodiverzitu sa urobí na základe prijatých orientačných programových dokumentov. Finančné prostriedky pridelené v rámci nástrojov podliehajú každoročnému systému sledovania na základe metodiky OECD („ukazovatele z Ria“) bez toho, aby sa tým vylúčilo používanie presnejších metodík, ak sú k dispozícii, začlenených do existujúcej metodiky pre riadenie plnenia programov Únie, s cieľom vyčíslíť výdavky súvisiace s opatrením v oblasti klímy a biodiverzitu na úrovni akčných programov a individuálnych a osobitných opatrení uvedených v článku 2 ods. 1 a zaznamenaných v rámci hodnotení a vo výročnej správe.

Článok 15

Zapojenie zainteresovaných strán v prijímajúcich krajinách

Ak je to možné a vhodné, Komisia zabezpečuje, aby sa v procese vykonávania uskutočnili riadne konzultácie s relevantnými zainteresovanými stranami v prijímajúcich krajinách vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy a aby všetky tieto zainteresované strany mali včas prístup k relevantným informáciám, ktoré im umožnia zohrávať v tomto procese zmysluplnú úlohu.

HLAVA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 16

Postup výboru

1. Komisii pomáhajú výbory zriadené na základe nástrojov. Tieto výbory predstavujú výbory v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Prijaté rozhodnutie zostane v účinnosti počas doby uplatňovania prijatého alebo upraveného dokumentu, akčného programu alebo opatrenia.

5. Pozorovateľ z EIB sa zúčastňuje na rokovaní výboru o otázkach, ktoré sa týkajú EIB.

Článok 17

Preskúmanie v polovici vykonávania a hodnotenie nástrojov

1. Komisii sa najneskôr do 31. decembra 2017 predloží správa o preskúmaní v polovici vykonávania každého jednotlivého nástroja a tohto nariadenia. Správa zahŕňa obdobie od 1. januára 2014 do 30. júna 2017, pričom sa zameria na dosiahnutie cieľov každého nástroja prostredníctvom ukazovateľov merajúcich dosiahnuté výsledky a účinnosť nástrojov.

Okrem toho sa v záujme dosiahnutia cieľov každého nástroja uvedená správa zaoberá pridanou hodnotou každého nástroja, možnosťami zjednodušenia, vnútornou a vonkajšou súdržnosťou vrátane komplementárnosti a synergií medzi nástrojmi, trvajúcou relevantnosťou všetkých cieľov, a prínosom opatrení ku konzistentnej vonkajšej činnosti Únie, prípadne k prioritám Únie, pokiaľ ide o inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. V správe sa zohľadnia aj všetky zistenia a závery, pokiaľ ide o dlhodobý vplyv nástrojov. Obsahuje aj informácie o pákovom efekte, ktorý dosiahli fondy každého finančného nástroja.

Správa sa vypracuje s konkrétnym zámerom zlepšiť vykonávanie pomoci Únie. Obsahuje informácie týkajúce sa rozhodnutia o obnovení, úprave alebo pozastavení určitých typov opatrení vykonávaných v rámci nástrojov.

Správa tiež obsahuje konsolidované informácie z príslušných výročných správ o každom financovaní vykonanom na základe tohto nariadenia vrátane vonkajších pripísaných príjmov a príspevkov do trustových fondov a poskytne rozdelenie výdavkov podľa prijímajúcich krajín, využitia finančných nástrojov, záväzkov a platieb.

Komisia vypracuje záverečnú hodnotiacu správu za obdobie rokov 2014 až 2020 v rámci predbežného preskúmania ďalšieho rozpočtového obdobia.

2. Správa o preskúmaní v polovici vykonávania uvedená v prvom pododseku odseku 1 sa predloží Európskemu parlamentu a Rade a v prípade potreby sa doplní legislatívnymi návrhmi na vykonanie potrebných úprav týchto nástrojov a tohto nariadenia.

3. Ako základ pre posúdenie rozsahu, v akom sa ciele dosiahli, sa použijú hodnoty ukazovateľov z 1. januára 2014.

4. Komisia požiada partnerské krajiny o poskytnutie všetkých potrebných údajov a informácií v súlade s medzinárodnými záväzkami o účinnosti pomoci s cieľom umožniť monitorovanie a hodnotenie dotknutých opatrení.

5. Dlhodobé výsledky a vplyv a udržateľnosť účinkov nástrojov sa vyhodnotia v súlade s pravidlami a postupmi monitorovania, hodnotenia a podávania správ platnými v danom čase.

Článok 18

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament

Predseda

M. SCHULZ

Za Radu

Predseda

D. KOURKOULAS

Vyhlasenie Európskej komisie k používaniu vykonávacích aktov na stanovenie vykonávacích ustanovení určitých pravidiel nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)

Európska komisia sa domnieva, že účelom vykonávacích pravidiel programov cezhraničnej spolupráce stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre vonkajšiu činnosť, a ďalších podrobnejších osobitných vykonávacích pravidiel stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), je doplniť základný akt, a preto by tieto pravidlá mali mať formu delegovaných aktov prijímaných na základe článku 290 ZFEÚ. Európska komisia nebude namietat proti prijatiu textu dohodnutého medzi spoluzákondarcami. Európska komisia však pripomína, že otázku vymedzenia hranice medzi článkami 290 a 291 ZFEÚ v súčasnosti skúma Súdny dvor Európskej únie v rámci tzv. „biocídového prípadu“.

Vyhlasenie Európskej komisie k „spätným tokom“

V súlade s povinnosťami stanovenými v článku 21 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, Európska komisia zahrnie do návrhu rozpočtu riadok pre vnútorné pripísané príjmy, v ktorom sa podľa možností vždy uvedie príslušná suma takéhoto príjmu.

Každý rok počas procesu plánovania rozpočtu bude rozpočtový orgán informovaný o úhrnnej sume zdrojov. Do návrhu rozpočtu sa zahrnie iba tá suma vnútorných pripísaných príjmov, ktorá je istá.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k pozastaveniu pomoci poskytovanej v rámci finančných nástrojov

Európsky parlament poznamenáva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA), neobsahujú žiadny výslovný odkaz na možnosť pozastavenia pomoci v prípadoch, keď krajina, ktorá je príjemcom pomoci, nedodržiava základné zásady vymedzené v príslušnom nástroji, a to najmä zásady demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv.

Európsky parlament sa domnieva, že akékoľvek pozastavenie pomoci v rámci týchto nástrojov by zmenilo celkový finančný mechanizmus dohodnutý podľa riadneho legislatívneho postupu. Preto ak sa má takéto rozhodnutie prijať, Európsky parlament je ako spoluzákonodarca a zložka rozpočtového orgánu oprávnený vykonávať svoje právomoci v plnej miere.
